

امیدآینده

نشریه اختصاصی جمعیت و خانواده | سال اول پیش شماره ۱ | خرداد ۱۴۰۲

برای جوانی ایران

“

«کسی به کسی گفت: «چه کاری کنی؟» گفت «دهل می زنم» گفت: «چرا صدای دهلت در نمی آید؟» گفت: «فردا صدای دهل من در می آید!».

غالباً فعالیت ها و روندهای فرهنگی (چه مثبت چه منفی) دیربازده بوده و اثرات آن به سرعت و در زمان اقدام دیده نمی شود. یکی از نمونه های این امر، تغییرات نرخ رشد جمعیت کشور است. اقدامات همه جانبه ای که از حدود ۳۰ سال پیش برای تحدید جمعیت آغاز شد (و تغییر فرهنگ حاکم در این زمینه از مهم ترین عناصر آن بود) باعث شده امروز در شاخص های مختلف تغییراتی را شاهد باشیم که برخی از آنها عبارتند از: کاهش تمایل خانواده ها به داشتن فرزند یا تعداد فرزند کم / تنزل جایگاه اجتماعی «مادری» در جامعه / تغییر شاخص های «زن موفق» در اذهان عمومی و اولویت پیدا کردن «تحصیل» و «اشتغال» زن نسبت به «ازدواج» و «فرزندآوری» او / مانع پنداشتن برای دستیابی به عرصه های مختلف / هزینه دانستن فرزند (نه سرمایه دانستن آن) / کاهش اعتماد به وعده های الهی در مورد گشایش در زندگی (از جمله در رزق) با فرزندآوری و ...

با وجود هشدارهای مکرر رهبر معظم انقلاب (حفظه الله) نسبت به خطر کاهش و پیری جمعیت از حدود ۱۰ سال پیش تا کنون اما همچنان آنطور که باید عزم ملی (بین مسئولین و مردم) برای مقابله با این وضع و جلوگیری از ادامه ی این روند خطرناک اتخاذ نشده است. البته تصویب قانون خوبی در این زمینه توسط مجلس شورای اسلامی در پاییز ۱۴۰۰ ریل گذاری خوبی در این زمینه صورت داد که اگر به خوبی پیگیری شود، ان شاء الله نتایج ارزشمندی خواهد داشت. سازمان تبلیغات اسلامی به عنوان یکی از مهم ترین نهادهای فرهنگی کشور، شرعاً و قانوناً تکالیفی در این زمینه بر دوش دارد که با توجه به رسالتش، طبعاً از نوع فرهنگ سازی است. در همین راستا و به فضل الهی بناست نشریه ی «امید آینده» توسط ستاد جمعیت سازمان منتشر شود تا در ابعاد مختلف به تبیین اهمیت افزایش جمعیت بپردازد.

”

● یادداشت حجت الاسلام عزت زمانی

مسئول ستاد فرهنگی خانواده و جمعیت سازمان تبلیغات اسلامی

دهه هفتاد، دهه‌ی تصمیمی سخت در ایران عزیز برای بهتر شدن حال و آینده جامعه بود. تصمیم به کنترل جمعیت؛ تصمیمی که روز اول خوب بود اما با استمرار آن در خلأ توجه مسئولین و موج سواری دشمن در این سهل انگاری، کار را به جایی رساند که از ترس پیری جمعیت، آینده‌ی خانواده، جامعه، کشور و دنیای اسلام را در خطر می بینیم... در اواسط دهه هشتاد، دیده بان جامعه، زنگ خطر را به صدا درآورد. در دوره‌ای که به ثبات آمار جایگزینی ۲٫۵ رسیده بودیم و اگر همان زمان توجه می کردیم، امروز اوضاعمان بهتر بود. اما نشد و شد آنچه شد. به اذعان همه‌ی شاهدان، مهم ترین عاملی که آن روزها کار خودش را کرد و بزرگترین عامل در تحقق این تصمیم بود، رسانه بود و فرهنگ سازی و تبلیغ... آنجا که از آرم سازمان ها و نهادها تا کتب درسی تا محتوای منبرها و تابلوهای تبلیغاتی تا برنامه های تلویزیونی و تبلیغ پشت جعبه دستمال کاغذی و ... همه ، مبلغ <فرزند کمتر، زندگی بهتر> بودند و نتیجه اش شد <دو بچه کافیت> و نهایتاً ، تک فرزندی و بی فرزندی و ... میهمان خانه ها شد... امروز هم اگر قرار است این خطر عظیم شناخته شود و ترس از آینده‌ی هولناک ما از این سرعت سقوط جمعیت، به باور و فرهنگ عمومی تبدیل شود و اگر قرار است ورق برگردد و امید آینده‌ی فردی و خانوادگی و جمعی و اجتماعی ما زنده شود و «ایران جوان بماند» باید طرحی نو در انداخت و مسیر دیگری گشود. ایرانی ها همیشه اول هستند و این سد را خواهند شکست به شرط آنکه همه به میدان بیایند و هرآنچه از توان فرهنگی و اجرایی و پشتیبانی دارند، خرج این باور کنند.

«امید آینده» آغازی بر یک خط کوچک رسانه ای است به امید آینده ای روشن و جوان این شاء الله

● اهداف نشریه امید آینده

یکی از باورهای رایج و غلط در بین برخی از مردم این است که آسیب های ناشی از پیری جمعیت صرفاً متوجه حاکمیت است. اما کاهش و پیری جمعیت، اولاً به خود مردم آسیب می زند. البته در سطح کلان هم کشور را دچار چالش های مهمی می کند. نشریه‌ی امید آینده به دنبال آن است که از زوایای مختلف به موضوع ضرورت افزایش جمعیت پرداخته و ناگفته های فراوانی را در این زمینه بازگو کند. در بیان اهمیت این موضوع، همین بس که جمعیت جوان مهم ترین عامل قدرت و پیشرفت یک کشور است. امام خمینی (ره) این مسئله را به خوبی می دانستند و از این ظرفیت، نه تنها درس رگونی رژیم پهلوی و خنثی سازی توطئه های غرب استفاده کردند؛ بلکه با آگاهی از اهمیت جمعیت در چشم انداز آینده و ظرفیت افزایش معقول، از آن به بهترین وجه استفاده کرد. دو ماه قبل از پیروزی انقلاب، غربی ها سعی داشتند تا بصورت شفاف، رویکرد امام را در مسئله کاهش یا افزایش جمعیت ایران بدانند. لذا خبرنگار لس آنجلس درنوفل لوشاتو نظر امام را در مورد کنترل موالید جویا می شود و امام با زیرکی و درک نگرانی غربی ها با عدم جواب شفاف می فرمایند:

«راجع به موالید، تابع آن است که حکومت چه تصمیمی بگیرد.»

مصاحبه با روزنامه لس آنجلس تایمز درباره دولت اسلامی ۱۳۵۷/۹/۱۶

اما پنج ماه بعد در ایران فرمودند: «مسلمین یک میلیارد جمعیت دنیا را تشکیل می دهند. با دارا بودن همه چیز؛ ممالک غنی وسیع، مملکت ایران ۳۵ میلیون جمعیت دارد و وسعتش آن قدر است که اگر ۲۰۰ میلیون جمعیت داشته باشد، به رفاه زندگی کنند. همینطور عراق وسیع است و جمعیت کمی دارد. چه وقت می خواهند مسلمین توجه بکنند به اینکه مصالحشان و دردشان چه است و دوا کنند این درد را؟»

سخنرانی در جمع نمایندگان مردم بحرین و پاکستان ۱۳۵۸/۲/۳۰

امام به خوبی می دانستند جمعیت جوان، سرمایه‌ی حیاتی در توسعه یافتگی کشور است که با تحرک و انگیزه و روحیه‌ی معنوی، چرخ اقتصادی کشور را به حرکت درمی آورد؛ کمالینکه رهبر معظم انقلاب (حفظه الله)، با مدیریت و درایت مثال زدنی خود و ایجاد اعتماد به نفس بالا و امیدآفرینی و به همت نسل جوان جایگاه جمهوری اسلامی ایران را به گونه‌ی شگفت آوری به بالاترین سطوح عرصه های مختلف علمی و بین المللی رساندند؛ اما در عین حال بیش از ۵۰ بار نگرانی خود را در مسئله کاهش جمعیت و ضرورت فرزندآوری ابراز داشتند. حال بهتر می توان فهمید چرا از طرفی تلاش دشمن بر اضمحلال خانواده و فرهنگ ایرانی اسلامی است و از طرف دیگر به دنبال کاهش جمعیت ایران و ترویج سقط، نگهداری حیوانات به جای فرزند، ازدواج سفید، توزیع گسترده لوازم پیشگیری، حمله به جایگاه مادر و... است.

● موضوع جمعیت از نگاه جناب آقای دکتر فروتن

(دبیر ستاد ملی جمعیت)

فرهنگ سازی برای جوانی جمعیت برای مسئولین و آحاد مردم یک وظیفه و فریضه است. جوانی جمعیت به جهت حفظ و پیشبرد نظام، یک اولویت اصلی کشور است. برای حرکت به نقشه‌ی عملیاتی در دو بُعد مردمی و حاکمیتی نیاز است. ما فرصت نداریم و زمان را از دست دادیم. دشمن ۳۰ سال روی تحدید جمعیت کار کرده و اگر تا ۲۰ سال آینده همین حرکت را ادامه دهد و ما کاری نکنیم، خواهد توانست ما را تحت فشار قرار داده و آسیب جدی بزند. باید با هماهنگی و تقسیم کار پیش برویم و از موازی کاری و کارهای جزیره‌ای پرهیز کرد. لازم است برخی از راه های فرعی را برویم که سریعتر به نتیجه برسیم باید هوشیارانه روی جوانی جمعیت کار کنیم. دشمن سایه به سایه به دنبال ما آمده و ذهن مردم را نسبت به آینده و نسبت به فرزندآوری مخدوش می کند. باید بتوانیم نقشه‌ی او را خنثی کنیم. «آینده نگری» و ترسیم آینده‌ی پیری جمعیت، بسیار مهم است. مردم باید آینده را لمس کنند. اگر درک خوبی از آینده‌ی پیری جمعیت برایشان به وجود آید، با وجود همه‌ی مشکلات، به سمت فرزندآوری خواهند رفت. دو قشر در این زمینه تأثیرگذاری جدی دارند: روحانیت معظم و کادر پزشکی و درمانی. این دو قشر در فرهنگ سازی در زمینه‌ی جوانی جمعیت تأثیر بسیار زیادی خواهند داشت برای مراکز درمان و خانه های بهداشت باید برنامه ریزی ویژه انجام داد. تنظیم خانواده و تحدید نسل از خانه های بهداشت شروع شد (با تهدید و توبیخ و حتی تشر). اصلاح این امر هم باید از همانجا آغاز شود. فلذا در بحث فعالان مردمی باید در این زمینه برنامه ریزی ویژه شود تمام نهادهای فرهنگی که در این زمینه کار می کنند باید جمع شوند و یک نقشه‌ی عملیاتی منسجم و تقسیم کار مشخصی برایشان انجام شود. باید میزان اثرگذاری فعالیت های خود در زمینه‌ی فرهنگ سازی را ارزیابی کنند که چقدر مؤثر بوده؟ اگر اثر نداشته یا کم اثر بوده، اصلاح کنند. برای این امر یک اتاق فکر و اتاق عملیات نیاز است.

فرهنگ‌سازی

مقام معظم رهبری مدظله العالی:

«فرهنگ‌سازی در این مسئله مثل خیلی از مسائل دیگر اجتماعی، حرف اول را می‌زند؛ باید فرهنگ‌سازی بشود که متأسفانه امروز این فرهنگ‌سازی نیست، تعطیل است؛ با اینکه حالا گفته شده، ما هم گفته ایم، دیگران هم گفته اند، در مجلس هم مطرح شده، بعضی‌ها هم کم و بیش اینجا و آنجا بحث میکنند، لکن کار فرهنگی به معنای صحیح انجام نگرفته»

بیانات در دیدار اعضای همایش ملی «تغییرات جمعیتی و نقش آن در تحولات مختلف جامعه» ۱۳۹۲/۸/۶

